

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 8. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsako krat.

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXVII.

V Celovcu, 25. julija 1908.

Štev. 30.

XVIII. letni občni zbor „Katol.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“.

(Konec.)

Blagajnikovo poročilo.

Blagajnik, g. msgr. Podgorc, poroča o stanju blagajne. Politično društvo je imelo v preteklem letu dohodkov K 2897'60, dohodki pa nikakor niso bili v primerju z neobhodno potrebnimi stroški, ki so to leto znašali K 4378'41, tako da je društvo ostalo to leto dolžno K 1480'31. Izrednih stroškov je delal društvu še politični časnik, za katerega uredništvo je društvo plačevalo stanarino. Vrhutega se je moralo iz društvene blagajne honorirati sotrudnike lista. Nadalje je bilo treba plačati raznih tiskarskih računov, ki jih je povzročila volitev. Ti razglasi, vabila i. dr. so stali K 596'60. Do zdaj je bilo društvo tudi obteženo s plačevanjem enega pomožnega uradnika, ki se ga neobhodno potrebuje. V bodoče se je stvar tako uravnala, da to plačevanje ne bo prišlo na društvo. Torej se bodo stroški zdatno znižali; vendar pa je treba skrbeti, da se povišajo dohodki. Pozivljamo rodoljubne denarne zavode, naj se po možnosti spominjajo tudi prepotrebne ga političnega društva. Po deželi je mnogo ljudi, ki dobivajo od nasprotnikov podpor in delajo za denar zoper lastni narod; mi tega načelno ne bomo delali, da bi ljudi kupovali s podporami, a včasí se komu z denarno pomočjo zagotovi eksistenca in v takih slučajih ne smemo pustiti, da bi naši pristaši iskali pomoči pri nasprotnikih. In k temu je treba nekaj denarnih sredstev, ki se bodo najvestnejše porabili tam, kjer jih je najbolj treba.

Na shodu se je potem nabralo 134 K.

Volitev predsednika in odbornikov.

Pri volitvi predsednika se izvoli na predlog poslanca Grafenauerja za predsednika soglasno in z odobravanjem g. dr. Brejca, ki se za zaupanje zahvali in pojasni, da je naznanil dr. Müller brez pravega povoda svoj izstop iz odbora političnega društva.

G. dr. Cukala predlaga, da se naj odbor bolj demokratizira in da naj bodo v njem po možnosti zastopani vsi večji okraji izvzemši celovške okolice, katero naj zastopajo celovški odborniki, katerih mora biti čisto naravno več nego drugod, da more odbor sploh kaj delati; predlaga v odbor sledeče može, ki so bili posamezno in z vzklikom izvoljeni: Poslanec Grafenauer, msgr. Podgorc, urednik Smodej, prošt Einspieler, župan Ellersdorfer, posestnik Kogelnik, župan Miklavič, posestnik Kolerič in lesni trgovec Vošpernik

Kot namestnike predlaga: Kanonika Dobrovca, posestnika Gregorja Pakav Svecih in posestnika Andreja Wutte v Pogrčah v Št. Vidu v Podjuni, ki so tudi z vzklikom izvoljeni. Kot pregledovalci računov se izvolijo na predlog g. predsednika gg. Legat, dr. Janežič in Prosek ar.

K 3. točki dnevnega reda vpraša g. župnik Bayer poslanca Grafenauerja, kaj misli ukreniti zaradi škode, nastale vsled velike suše, na kar mu poslanec odgovori, da bo prišel na to v svojem govoru.

Urednik Smodej predlaga sledečo resolucijo:

Koroški Slovence, zbrani v Celovcu na osemnajstem letnem občnem zboru, l. protestiramo proti vsem krivicam, zlasti protikrivicam prisodnih uradih, in zahtevamo, da se nam povrne vsaj status quo ante in se tako omogoči, da se sčasoma izvede popolnoma ustavno zagotovljena enakopravnost; protestiramo proti imenovanju nemških ali jezikovno nezadostno kvalificiranih uradnikov po jezikovno mešanih krajih in protibrezmiselnemu in sistematičnemu izrivanju slovenskih uradnikov, celo domačinov, iz koroške dežele;

2. zahtevamo ureditev šolstva v slovenskem delu Koroške na ta način, da bo učni jezik vseskozi slovenski, in delitev deželnega šolskega sveta po narodnostih. (Z navdušenjem in soglasno sprejeto.)

G. dekan Ogriz predlaga dostavek: Zahtevamo pri vseh javnih uradih dvojezične tiskovine. (Soglasno sprejeto).

G. dr. Arnejc pa predlaga k 2. točki resolucije dostavek: Zahtevamo vrnitev tistih šol, ki jih je odkupil nemški šulferajn in protestiramo proti temu, da pušča deželni odbor prodajanje slovenske dece šulferajnu. (Soglasno sprejeto.)

G. župnik Pšeničnik predlaga resolucijo: Koroški Slovence, zbrani na 18. letnem občnem zboru v Celovcu, zahtevamo, da ostane slovenščina za Slovence predmet zrelostnega izpita kakor je za Nemce nemščina. (Soglasno sprejeto.)

Govor drž. poslanca Grafenauerja.

G. posl. Grafenauer, burno pozdravljen, poroča nato o svojem parlamentarnem delovanju sledeče: Pričakoval bi bil danes še več kmetov, pa v sedanjih razmerah res ni bilo mogoče. Jaz sem postal, odkar ste me volili v državni zbor, bolj surov (veselost), ker sem se naučil na Dunaju, da čim surovejši je poslanec, tem bolj ga poslušajo. Poglavitno je, da se govori resnica. Tako sem govoril prvič na Dunaju. Nasprotniki so mislili, da me bodo spravili iz tira; z medklici so me hoteli spraviti raz sedlo, pa se jim ni posrečilo; prišli so sami pod klado. Zato so me pustili drugokrat pri miru, češ, naj govori kar hoče. Zamolčali ga bomo, kakor da ne bi bil govoril.

Oglasil sem se tudi k popravku k Nageletovemu govoru, pa podpredsednik dr. Žaček mi je rekel: Ni vredno. In dal sem mu prav, ker je Nagele s svojim govorom samo potrdil, kar sem jaz povedal. Če kdo s tem ni zadovoljen, mu bodi povedano, da bom prihodnjič pustil v državnem zboru ministre pri miru in si bom izbral Nageleta in Dobernika.

Poročilo o državnem zboru.

O delovanju državnega zbora Vam hočem povedati le najnovejše. Kaj je z zavarovanjem za starost? Tedaj, ko so imeli nasprotniki pripravljen studenec za-me, sem Vam obljubil, potego-

Podlistek.

Timeniški Zepej.

Spisal Timeniški.

Ste bili že kdaj v Timenici? Ne še? Prídite enkrat ogledat si kraj in ljudi. Sadonosen kraj in lepa lega timeniške župnije vam bosta razveselila oko, veselo ljudstvo pa srce. Želel pa ne bi, da bi prišli v oblast „Timeniškega Zepeja“. Hudomušen je ta mož, in gorje tujcu, ki se mu vda, saj še domačini niso prav varni pred njim. Sicer še ni storil nobenemu kaj huđega, potegniti pa zna človeka, da se mu ljudje pol leta posmehujejo. Lani se je spravi l na kranjske delavce in jih je začel po navadi obdelovati z gibčnim jezičkom in resnim obrazom. Ker še niso poznali tega resnega šaljívca, so mu pošteni zamerali in bi ga bili tudi pošteni namazali, da se jim ni pravočasno izmuznil.

Ta neuspeh ga je silno jezil, zlasti ker so se mu vsi domačini posmehovali. Hotel se je maščevati in je ubral pot h Kajžlerjevi gostilni, ki stoji tik ceste na Celovec; za boljše spanje je popil par vrčkov ola, potem se je pa takoj vlegel na dile in začel sanjati o svojem prihodnjem poskusu. Zgodaj zjutraj je že pobral svoje suhe kosti od oguljenih dil. Pred gostilno je postavil tik ceste mizico, jo lepo pogrnil, prinesel črnilo in peresnik brez peresa in uradni pečat. Na nos si je nataknil ščipalnik ali cviker, da je izgledal bolj študirano, beli slamnik si je spredaj zavihal,

vzadi mu je pa pripognil kraje doli in ga potisnil nizko na čelo; dolge grilove kocine pod nosom je zvezal skupaj in je potisnil med zobe, in tako se je prelevil v pristnega, suhega mestnega škrica ter je čakal — strank.

Bil je ravno četrtek, ko hodijo in vozijo ljudje v Celovec na trg. Pripelje se ugledna kmetica in se začudi, zagledavši uradnika. „Holt! niks bajter!“ zagromi Zepej nad prestrašeno ženo, da se ta kar sesede na vozu. „Vozite v mesto?“

„Da“, odgovori žena.

„Kaj pa imate na vozu?“

„Hospnuod, deset pišejev pa šestred 'aje no mav sira.“

In Zepej je potegnil pol obraza na dolgo, pol ga je pa skrčil, divje pogledal v koledar pred sabo, pomočil je peresnik brez peresa v črnilo in pisal v koledar, da se je črnilo kar na vse strani razlivalo. Uradni pečat je pa pritiskal na papir, da so mu potne srage stopale na čelo. Mogočno je zamahnil z roko in zaklical „fertig, bajter!“

Kmetica je nategnila vajeti, in konjiček je zdrdral proti mestu. Prvi poskus se je dobro obnesel. V tem pa so že druge stranke tu. Mlad kmet in kmetica se pripeljeta v polnem diru, pa strašni Zepejev „holt, kan šrit bajter“ ju ustavi „Aj 'mata na vozu?“

„Ar 'aj nimava“, odgovori kmet.

„Aj, al 'očta halfát?“ se razjezi Zepej.

„Sem z vozom, bom vizitiru.“

„Naj ne zamirjo, hospnuod“, prosi žena, „za-res 'ar 'aj nimava. Pavar hre štajer pvačat, jes pa bom 'upva mav za havžengo.“

„No, pa le bajter, če je res.“

Kmet nategne vajeti in strahovito zakolne, češ da bodo napravili spet nov štajer (davek), kakor da bi jih že ne bilo preveč.

Stara ženka s cajnico v roki že čaka strogega vprašanja. „Aj pa vi nosite?“

„Oh, prav luop jih prosim, naj me najo naprej, nčimam »štöndgelda«, bom pa zad grede pvačava.“

„Nčisem barov za »štöndgelda«, ampak 'aj 'mate.“

„Mav tavžentrož sm nabrova, de b' si za-služva 'ač 'rajcar.“

„Gut, le bajter! 'do pa ste vi? Od'ud in 'am?“

Nagovorjeni mož potegne iz suknje knjižico kot legitimacijo in jo pomoli Zepeju pod nos.

„A, 'mate šrifte; letnica je dor prava. Gut, gut, šon fertig.“ Začel je zopet pisati in pritiskati pečat. Ustavljeni mož je bil konjederec, čuden se mu je zdel ta obcestni napad, in ko mu je začelo srce spet normalno biti, se je vrnil in pobaral Zepeja, zakaj ustavlja in popisuje mimgredoče.

„Zavolj štrasentakse“ se mu resno odreže Zepej.

„Aha, bo pa menda lih tá, 'o v Nemščem Hrac“, meni konjederec in odide; vendar se mu zdi cela reč sumljiva. Že na koncu vasi se vnovič vrne in stopi v gostilno po zavoj duhana in oddaleč opazuje delavnega škrica. Ker pa je ta medtem že mnogo drugih ljudi, znanih in neznanih, odpravil in se mu nihče ni protivil, se le zmajajoč z glavo odpravi na pot proti mestu.

Zepeju so se začeli ježiti lasje na glavi, in temne neprijetne misli so ga začele obhajati, ko

vati se za to. V državni zbornici so pravzaprav le dve stranki, krščanska in protikrščanska, h kateri spadajo tudi socialni demokratje, ki hočejo tudi ljudstvo osrečiti, in marsikateremu bo znano, kaj želijo ti brez razlike narodnosti. Ti hočejo krščansko naziranje popolnoma pokončati; žalibog spada v te vrste tudi marsikateri takozvani „učenjaki“. Ti v državnem zboru nimajo nobenega ugleda; vsak ve, da ti ljudje ne morejo delovati v prid vseh ljudi in volilcev. Pravijo, da hočejo zavarovanje samo za delavca po tovarnah, mi pa smo mnenja, da se mora zavarovanje razširiti tudi na posle, na kmetijske posle in kmete same. Vsem kmetom se godi popolnoma enako. Kmet je na svetu največji trpin. Noben človek na svetu ne dela tako dober kup, tako vztrajno in nobenega človeka delo ni tako potrebno kakor delo kmeta, in če so nekateri drugega mnenja, so temu krive naše šole. Vsled brezverskega sistema šol mora priti do popolnega narodnega in gospodarskega poloma. Ministri to vejo in se zavedajo svojih dolžnosti; vejo tudi, kaj hočemo mi. Prej smo mogli koroški Slovenci prositi, kar smo hoteli, nemški nacionalci so vedno govorili, da hočejo s Slovenci v miru živeti, pa povedali niso, da nas hočejo v miru pokopati. Danes je stvar drugačna. Jezikovne razmere pri sodiščih so slabe, zlasti v zadnjem času se nasprotniki trudijo, da bi nam vse pravice vzeli. Vedo pač, da se potapljajo in mi vstajamo, zato so, kakor tisti, ki se krčevito oprijemajo slame, da bi se ne utopili. (Odobranje.) Kot politiki udje „Slovenskega kluba“ seveda ne smemo vsega povedati. Lahko pa povem, da smo zato, da se zavarujejo za starost kmetijski posli in mali kmeti. Zavarovanje za starost se bo sprejelo z našimi glasovi ali pa sploh ne. (Odobranje.)

Srbska pogodba.

Druga zadeva je srbska pogodba. Nagodba z Ogrsko je veljavna do l. 1917. Ni mojstrsko delo, ima pomanjkljivosti, ali boljše je nego nič. Prej so bile naše razmere z Ogrsi neznesne. S to nagodbo je dobila vlada pravico, da sme sklepati pogodbe z zunanjimi državami. Srbska država je obljubila, da bo kupovala pri nas industrijske izdelke, orodje, če vzamemo mi od nje goveje meso, ki ga smejo peljati samo do ogrskih mest. Ko bi mi Avstriji ne imeli ogrske živine, bi nam sploh bilo težko obstati. Vsa naša živina je le lokalnega (krajevnega) pomena, ker se pri nas sproti porabi. Ogrsi uvažajo vsako leto eden milijon živine k nam več nego mi na Ogrsko. V tem oziru smo na Ogre navezani, kar pa ni slabo znamenje. Ko bi imeli Ogrsi toliko fabrik, kakor jih je pri nas, bi porabili sami vse goveje meso in mi bi ga morali dobivati iz tujih držav. Nasprotniki pa pridejo in pravijo, da sem napravil jaz, da je živina tako dober kup, in da sem napravil jaz pogodbo s Srbi. Res vesel bi bil, ko bi imel to moč, da bi mogel kaj takega storiti, potem bi ministrskega predsednika Becka ne bilo treba, potem bi bil jaz Beck. Povem Vam, da srbska pogodba v državnem zboru še v razgovor ni prišla in povem Vam, da pade, če pride. Dokler pa se nam v zbornici ne predloži, ne mo-

remo biti za njo odgovorni. Nasprotniki torej prav satansko lažejo. Ker je cena živini padla, so pač, pravijo, klerikalci krivi, in tak je Grafenauer. (Klici: fejj, sram naj jih bo.) Saj imam vendar tudi sam živino, in tudi moja nič ni dražja. Kje je pravzaprav vzrok, da je cena živini padla? Kriva je Nemčija, ki je zvišala carino (colnino) za našo živino. Naša plemenska živina — naša klavna živina ne pride niti v poštev, če pomislimo, koliko je doma v Avstriji potrebujemo — gre po večini na Tirolsko in Solnograško in odtod na Francosko in v Nemčijo; Nemčija pa je zvišala colnino za našo živino povprečno za 40 mark, to je 48 kron za eno glavo. Zato pa kupec da za našo živino toliko manj, kolikor more več plačati colnine. Govorica nasprotnikov je torej lažnjiva in ravno toliko vredna kakor oni sami.

Zvišanje vojaškega kontingenta.

Vlada zahteva zvišanje števila vojaških novincev deželne brambe za 5500. Jaz za nujnost tega predloga nisem glasoval, ne principiellno, ampak iz principa: Če nam vlada ne da, ji tudi jaz ne dam. (Dobro, dobro!) V tem slučaju so mi dovolili kranjski tovariši, da se glasovanju odtegnem, kar je storil tudi dr. Benkovič. Vlada je imela dva glasa večine. Beck je spoznal, da eden Štajerc in eden Korošec moreta vlado vreči. Proti povišanju števila vojaških novincev pa zato nisem, ker hoče vlada s povišanjem vpeljati dveletno vojaško službo. Če pa hoče vlada to vpeljati, mora vsako leto več vojakov vzeti, ker to moramo priznati, da jih mora toliko vzeti, kolikor jih potrebuje v mirnem času. Pomisliti moramo, da pride na Koroškem k vojakom vsako leto le 76 mož več nego dosedaj, nazaj pa 246, če vpelje vlada dveletno službo in poviša vojaški kontingent za imenovano število. Torej bi mi imeli samo dobiček. Dva dni pozneje je šla slovenska deputacija k Becku, ki se je izrazil, da bi se prav lahko maščeval nad koroškimi in štajerskimi Slovenci. „Moje je maščevanje, pa nočem“. Jaz sem si mislil, saj se tudi ne smeš; pri drugi priložnosti lahko sfrčiš. Naroda ne boš končal, narod pa tebe lahko. V svojem govoru sem tudi povedal, da bomo šele videli, čegavo bo maščevanje, in Beck me je razumel in se zato zadnji čas nekoliko opravičeval. Vladi služimo, če nam da pravice, drugače nimamo nobenega vzroka, da bi se klanjali ministrom. Ko bi se pri nas vse ljudstvo vzbudilo in se zavedalo pravic, potem bi bil za nas pravi špas, delati za narodne in gospodarske pravice. Že večkrat sem povedal, da smo prošnji siti, da bomo postali surovi, in povem Vam, da najmanj tako surovi kakor sem jaz, morate postati tudi vi.

Napačno naziranje v šoli.

Glede šol so marsikje še napačnih misli. Če se le spregovori o slovenski šoli, spreleti naše ljudi kar mrzlica, češ, če naši otroci ne bodo znali nemški, potem brez nemščine ne bodo prišli do boljšega kruha. Naši otroci se uče že 40 let po naših potrapalnicah, pardon, po učilnicah, in povejte mi človeka, ki je postal samostojen po teh šolah!

Če bi kdo rad spoznal „Timeniškega Zepeja“, naj si ga gre ogledat, toda pamet naj prinese celo s sabo in skrbno naj pazi, da mu je Zepej ne zacopra, ker do devete dežele ni menda tako muhastega in navihanega človeka, kakor je „Timeniški Zepej“.

Junaška ženska. Pri 28 letni Barbi Nikoleen v Amsterdamu na Nizozemskem je vlomil v njeno stanovanje tat, ko se je nahajala v kuhinji. Ko je zaslišala ropot, je takoj vstopila in zgrabila vlomilca. Po kratkem boju ga je premagala, zavlekla v kuhinjo, kjer ga je privezala pod vodovod in spustila nanj vodo. Nato je opravljala svoje delo mirno naprej. Medtem se je boril vlomilec z vodo, ki ga je oblivala tako močno, da je komaj ostal pri sapi, privezan je bil pa tako močno, da se ni mogel odtrgati. Vkljub vsem prošnjam je moral ostati v tem neprijetnem položaju cele štiri ure. Nato ga je pogumna ženska oprostila, ga z željem pošteno naklestila in milostno odpustila; oblasti ga ni naznanila, ker je bil itak hudo kaznovan.

Največje pomorske vaje na svetu so bile angleške, ki so se zdaj vršile v severnem morju in so trajale do 21. t. m. Poveljnik je bil admiral Beresford, ki je poveljeval 300 ladjam in 68.000 pomorščakom. To velikansko brodogeje je odplulo v Firth of Forth na Škotskem, ki bo opiralnišče za nadaljnje operacije. Samo od torpedolovcev se je udeležilo vaj 191, vrhutega še 27 pomork. Čeprav angleška vlada zatrjuje, da te vaje nimajo namena Nemčijo izzivati, je jasno, da imajo ta namen in nič drugega.

Ali niso naši ljudje nizkega stanu ostali, celo v Celovcu? Nasprotniki vedo: „Dokler bodo imeli Slovenci takozvane mešane šole, bomo vladali.“ Naš šolski sistem je nezmislil; neki kranjski poslanec ga je imenoval „monstrum“ (spako) neumnosti. Ko bi se le ljudstvo prepričalo, da je treba slovenski materni jezik znati in da se je nemščine mogoče naučiti le na podlagi maternega jezika! Francozi, ki znajo nemški, so se začeli učiti nemščine, ko so dovršili že višje šole, in ti znajo dobro nemški. Pogledajte Čehe, narod ki je nekaj dosegel. Nekateri znajo imenitno nemški, pa noben ne bo rekel: Jaz sem Nemec. Taki bi morali biti tudi naši otroci, in to morejo biti, kadar se bodo poučevali na podlagi maternega jezika, in potem bomo imeli naraščaj, pred katerim se bodo nasprotniki bali, sedaj imamo samo godljo (veselost.)

Škoda po podjedih.

Kar se tiče škode po podjedih, moram reči, da v tem oziru naši župani spijo. Ne smete misliti, da je poslanec vsemogočen. Jaz ne morem za vse vedeti, kaj se godi v Rožu ali Podjuni; poslancu se mora pisati in povedati, da pride sam, če je treba, osebno pogledat. Dolžnost županov je, naznaniti okrajnemu glavarstvu škodo, ki jo trpe. V zgled Vam stavim samo eno občino, in ta so Sele. Ta občina mi napravlja veliko dela, pa takega veselja nimam z nikomur, kakor s to. Kratkoma, krasni ljudje, krasen red v vsakem oziru, in povem Vam, da sem do pičice poučen, kakšne razmere so v Selah. Mislim sem si, da je imel naš Prešern prav, ko je rekel, da se morajo Slovenci iti k rovtarjem učiti. (Živahno odobranje.) Mi imamo na Koroškem več občin v naših rokah, a jaz tega niti čutim ne. K večjemu dobim kako pismo za koncesijo za gostilno, ali da bi bil kak uradnik prestavljen z Beljaka na Dunaj itd. To vendar ni naloga poslanca. Le tedaj, če druge oblasti ne ukrenejo prav, je poslanec na mestu, da poseže tudi v take zadeve, ker ima podlago v rokah.

Čeravno je zadnji „Mir“ prinesel poziv, se mi vendar nič ni poročalo, kako je z razdelitvijo podpor vsled škode po podjedih; tako ne vem, kaj je bilo prav in kaj ne. Ko bi dobil potreben material, bi lahko vložil interpelacijo, in potem bi storil, kolikor bi bilo v mojih močeh. Vem, da Podjuna, zlasti pliberški okraj, trpi vsled suše; prejel pa nisem o tem nobenega obvestila. Če tega ne dobim in nisem natanko poučen, ne morem ničesar storiti, če pa mi dajo natančna poročila, potem je moja dolžnost, da se zavzamem za zadevo. Prosim, povejte vendar županom, da storijo tu svojo dolžnost. Podjunčanje so prekrotki, morali bi biti bolj surovi kot njihov poslanec (bučna veselost). Volilci moji so pošteni, v politiki polovico prepošteni. Nič ni na tem, če dobi katera občina kakih 100 K več, bolje kakor pa nič. 1000 K je za občino vendar le toliko, kakor da bi v morje pljunil. Če kaj zahtevate, ne zahtevajte nikoli premalo, prečrtali bodo že drugi, kar bo preveč; pri ministrih je taka navada, da dajo vedno manj; če pa prosimo za malo, se jim pa ne zdi vredno kaj dati. S tem sem Vam hotel dati radikalen poduk.

Proti povišanju davka na žganje.

Pri nas na Koroškem je hudo. Imamo davek na privatno vino; k temu pa se še naj poviša davek na žganje. Poslanec Steinwender je rekel: Kaj hočemo? Dežela ima 1.400.000 K dolga; če ne povišamo tega davka, bomo morali pa deželne doklade najmanj za 40%, ki jih bodo plačali kmetje. Kmet mora plačati tudi za tiste, ki pridejo zaradi žganjepitja v norišnico. Jaz pa sem proti povišanju davka. Ker žganjepitje se z davkom ne bo omejilo, kmetje pa ga v sedanjih razmerah za posle potrebujejo. Dokler ne bo smel vsak kmet žgati brez davka 150 litrov, nisem za povišanje davka. Steinwender mi je rekel, da je to „ein bisl zuviel“. Jaz pa menim, če bi zahteval 80 l, bi vlada privolila za 56 l, če pa bi zahteval 150 l, bo privolila 120 l. Hočem, da bi izrekli o tem danes kmetje svoje mnenje, ker nekaj vzrokov govori za, nekaj pa proti povišanju. Kateri vzroki so bolj tehtni? Resnica je, da nam bodo povišali deželne doklade, če ne zvišamo davka na žganje. Jaz sem bil zato, da se naredi davek na cigarete, sploh tobak in avtomobile. Steinwender je pa rekel, da se davek na tobak itak zvišuje s tem, da so cigarete in cigarete vsako leto slabše. Jaz sem sploh za to, da se odpravi ves sedanji davek, ki je že tak, da se človeku gabi. Naj se dosedanj davčni sistem odpravi in vpelje osebni dohodninski davek. Zakaj, glejte! Povišali so svoje dni davek na cigare, ki jih kadimo mi, pri onih pa, ki jih kadijo „die oberen 10.000“, se niso upali. (Veselost.) Sedaj se plača dohodninski davek za 600 K, če kdo v resnici tudi nima toliko dohodkov. Na Dunaju je v 10. okraju

je že tretjič zagledal konjederca, in težek kamen se mu je odvalil od srca in mu olajšal grešno dušo, ko je videl tega moža zaviti za vaškim voglom.

Tako je Zepej ustavljal ljudi do desete ure dopoldne. Bližnji sosedje so prišli gledat in so Zepeja kmalu spoznali; iz gostilne so opazovali mimogredoče in Zepeja ter se strašno krohotali.

Od Zepeja ustavljeni ljudje so se na potu v Celovec živahno pogovarjali o neznanem uradniku. Raznovrstno so ugibali, kaj naj to pomeni, pa nobenemu ni prišlo kaj pametnega na misel. Le eden je menil, da je pravo pogruntal in je rekel: „Žinjam, de je zavolj manevra delj.“

„Bo, bo menda to“, so mu nekateri pritrjevali. V Celovcu se je pa le našel nekdo, ki jim je razodel, da jim je zopet zagodel Timeniški Zepej.

Nekateri so se smejali, drugi kleli, le ženske so se brez izjeme hudovale. Sram jih je bilo, da so tako vestno izpovedale, kaj in koliko nosijo in vozijo na trg, povrh pa jih je speljal na led še ta preklitani Zepej. To je nastalo regljanje, če so prišle le dve skupaj. „Ta fardamšči kvatern dedej“, se je jezila ena; druga si ga je želela med krepke pesti, da bi ji odkakoval iz ene roke v drugo, tretja bi bila rada poskusila, če ima dovolj trdno zraščene lase na glavi, četrta bi mu bila rada nategnila ušesa v oslovsko. Gorje Zepeju, če bi jim bil prišel v pest! Pa Zepej je prebrisan. Ni hotel počakati njihovega povratka. S ščipalnikom na nosu, z vzadi navzdol upognjenim slamnikom, na eni nogi bos in s črevljem na palici črez ramo, jo je pobrisal od Kajžlerja in jo primahal, modro se držeč, v Timenico in se muzal ljudem, da so mu zopet sedli na lim.

pet takih, ki imajo menda nad 1 milijon premoženja in ki v primeri s takim, ki ima dohodkov 600 K, skoro nič ne plačajo. Odsihmal naj bi plačevali davek tisti, katerim je davek prava zabava.

Končno Vas prosim, da postopate edino; to prosim tudi duhovnike, katerim kot prvoboriteljem priporočam, da na konferencah ne preresetavate samo, kako se brevir moli. Potem bomo več dosegli. Če hočem kaj doseči, potrebujem Vaše pomoči, in klub tudi. Imeti moram črno na belem, sicer nam celi klub ne more pomagati. Jaz sem tisti, ki tvarino oddam, Vi pa ste tisti, ki mi jo morate priskrbeti. (Burno, dolgo trajajoče odobravanje).

Dr. Brejc. To je naš Grafenauer. Ko bi hotel pridejati govoru kak komentar, bi vse skvaril. Prosim torej, da se odzovete poslančevemu povabilu.

G. Pšeničnik. Bi li ne bila mogoča izjema, da bi tudi tisti kmetje, ki ne žgejo, imeli prosto davka gotovo mero žganja?

Grafenauer. Na izjeme se postava ne more ozirati.

Dr. Arnejc. Duhovniki moramo biti principiolo proti žganju.

Prosekar. Naj bi se dovolil „Steinbier“. Grafenauer. O tem nima govoriti država, ampak dežela.

Dekan Ogris. Jaz sem za povišanje, če ravno potrebujem za posle žganja. Če se ne poviša, bodo udarjeni, ne gospoda in uradniki, ampak ravno kmetje, sploh tisti, ki plačajo deželne doklade.

Župnik Bayer. Občinske doklade naj se preložijo na osebno dohodarino.

Vošpernik je istega mnenja kakor dekan Ogris.

Ivan Serajnik. Če bi se s povišanjem omejilo žganjepitje, bi bil zanj, ker pa se ne bo in bi se samo izrabljalo proti poslancu, nisem zanj navdušen. Sploh se je v tej zadevi težko odločiti.

Župnik Poljanec. Kaj pa pravi statistika o žganjepitju na Koroškem?

Grafenauer. Na Koroškem se ga v Avstriji največ popije.

Dr. Brejc. Ne moremo vezati poslancu, ker se ne moremo zediniti in tako bo tudi na deželi. Poslanec je slišal Vaša mnenja in jih bo uvaževal.

Smodej priporoča nato gospodarsko prilogo k „Miru“. Po dolgi diskusiji se zedinijo, da dobi „Mir“ tako prilogo, če bodo le količkaj pripuščale gmotne razmere.

Dr. Brejc prosi za dovoljenje za izjavo udanosti polit. društva na njega Veličanstvo povodom 60 letnice njegovega vladanja, kar se z navdušenjem sprejme, in zaključijo lepo uspelo zborovanje z besedami: Ne samo denarja nam je treba, ampak tudi edinosti!

Südmarka in nje posledica — poluteranjenje.

Nedavno smo čitali v „Slovincu“: Poluteranje na slovenskih tleh. „Linzer Volksblatt“, gotovo nesumljiv vir, ostro prijema Südmarka, ker namenoma in sistematično dela na to, da št. Ilj (pod Mariborom) postane — luteranska kolonija. Zda je v št. Ilju 35 odstotkov protestantov; prvi se je naselil šele leta 1903 v št. iljskem okolišju s posredovanjem Südmärke. Pri tem človeku se vrši tudi luteranska „služba božja“. Katoličane vabijo s posebnimi vabilii — seveda samo take, o katerih upajo, da se bodo dali ganiti od „božje besede“. Protestanti razširjajo med katoličane neštevilno veliko knjig in knjižic, pisanih v sladko-piečistiškem luteranskem duhu. Znani pastor Mahnert prihaja vsak teden enkrat v št. iljsko Südmarkino šolo. Ta pastor je zdaj s pomočjo Südmärke dobil priliko motiti v št. Ilju konfesionelni (verski) mir in hujskati proti katoličanstvu. Mariborski Mahnert in ljubljanski Hegemann, to sta tisti dve diki luteranstva, ki sta nedavno pozivljala nemško-nacionalne dijake, naj, ako že nočejo pristopiti k luteranstvu, postanejo brezkonfesionalni (brezverski). Hegemann je pa tudi znan po neki zaplenjeni knjižici, v kateri taji Kristusovo božanstvo. Mahnert pa vpeljuje v slovensko-katoliški št. Ilj protestantske naselike. Südmarka je nedavno zopet nakupila na Kresnici dve lepi posestvi, da na njih naseli luteranske rodbine, ki so navadno obdarjene z mnogim zarodom. — Za štajerske Slovence narašča v št. Ilju nevarnost pomencenja in poluteranjenja od dne do dne. Treba je temu v bran zastaviti vse sile. Rodoljubi in posojilnice: na pomoč!

Prineski v obrambo vere in naroda v št. Ilju se naj pošiljajo S. K. S. Z. v Maribor. Tudi po Koroškem nakupuje „Südmarka“ od Slovencev

posestva. Po mnogih slovenskih krajih na Koroškem obstoje podružnice „Südmärke“, ki so jih ustanovili c. kr. nemško-nacionalni uradniki ali učitelji; slovenski „tājčgesinnte“ kmetje pa nosijo v svoji zaslepljenosti tem podružnicam težko zaslužene groše, da izkopljejo sebi in narodu čim prej grobove, zraven pa tarnajo, da je težko za denar. Kje pa je slovensko obrambno društvo, naroden sklad? Spi ali ga sploh več ni?

Koroške novice.

Za velikovško „Narodno šolo“ Ciril-Metodove družbe je darovala hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu 100 kron. Lepa hvala! Živele naslednice!

Družba sv. Mohorja. (Nekoliko popravka.) V tržaško-koperski škofiji se je vpisalo dosedaj v „Družbo sv. Mohorja“ 4454 udov, torej za 83 več nego lani. Torej je letošnje število Mohorjanov samo za 209 manjše od najvišjega števila, ki ga je dosegla družba l. 1904, ki je štela 84.598 udov.

Č. g. Anton Kesnar, župnik v Prevaljah, je obhajal 16. t. m. štiridesetletnico mašništva. Vzornemu duhovniku in vrlemu rodoljubu kličemo: Še na mnoga leta!

Somišljenikom! Pripeti se le prepogostokrat, da mora kak našinec brez vsake svoje krivde, le zato ker ne trobi v nemški rog, pretrpeti od kakega oholega nemškega mogočnega, učitelja, uradnika ali koga drugega — težko krivico. V svoji opravičeni razburjenosti in ker si ne ve drugače pomagati, ukrene včasih kaj, kar mu le še znova škoduje. Zato pozivljamo naše somišljenike, naj se v vseh takih važnejših zadevah obrnejo na naslov: **Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu.** Sicer pa se najde še itak v vsakem kraju izvedenejši mož, bodisi domači dušni pastir, ali kak zaupnik političnega društva, semintja tudi kak vrl mladenič, ki bo vstanu dati pravi nasvet v vsakoršnih takih zadevah. Torej ne delajte preveč vsak na svojo lastno roko.

Žihpolje. Neverjetno krasno so igrale zadnjo nedeljo žihpoljske mladenke igri „Sv. Neža“ in „Jeza nad petelinom in kes.“ Pred nosom Celovca in pred nosom župana Lučovnika, ki ljudi terorizira, bodo vrla dekleta prihodnjo nedeljo igri zopet ponovila.

Borovlje. Ustanovni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Borovlje in okolice se bo vršil dne 2. avgusta t. l. ob štirih popoldan v Zblačanovi gostilni p. d. pri „Neuwirtu“ na Dolih pri Borovljah. Po občnem zboru bo ljudska veselica, pri lepem vremenu na velikem senčnatem vrtu, pri slabem vremenu pa v prostornem salonu. Sodelovali bodo pevsko društvo „Drava“, glinjski tamburaši in delavsko tamburaško društvo „Strel“. Vse Slovence iz Borovelj in okolice vabi k tej važni prireditvi *pripravljalni odbor.*

Št. Jakob v Rožu. — (Kako je s stavbo naše „Narodne šole“?) — Tako dobro napreduje, da bode začetkom septembra že gotova. Kaj čedna stavba je to, in kakor se kaže, bode tudi prav porabna, praktična: nikjer ni opaziti potrate niti v prostorih niti v izpeljavi; tudi gani kotička, ki bi bil nepotreben. Že sedaj lahko rečemo, da delo hvali svoje mojstre! — Le eno napako imajo še vsi prostori: prazni so in brez oprave. Meseca novembra se že začne šola: do takrat morajo biti pripravljene šolske klopi, omare, table in drugo. — Rojaki, zopet trkam in zopet prosim: pomagajte mi z zadostnimi podporami oskrbeti še opravo!

Matej Ražun, župnik.

Darove prosim na naslov: Matej Ražun, župnik, pošta: Št. Jakob v Rožu, Koroško.

Št. Peter v Rožu. (Ogenj.) Dne 9. t. m. je treščila strela v gospodarsko p. d. Muzikovo poslopje v št. Petru. Hipno je bilo vse poslopje v ognju. Da bi ne bili delavci v „Narodni šoli“ takoj pri rokah, bi prej ko ne zgorela cela vas. Saj sosedna hiša ni nad tri metre oddaljena od skednja, ki je pogorel. Tudi je bila sreča, da se je vllila močna ploha; drugače bi št. jacobiska in gorinška brizgalnica niti ne imeli zadosti vode. Hvala vsem, ki so pomagali gasiti!

S potí. Cenjeni g. urednik! Slučajno sem zašel pred par dnevi v slavnoznane Kostanje, kjer sem zvedel novico, da je bil neki nasprotnik kaznovan, ker se je baje pregrešil s tem, da je zaznamoval listke gotovih volilcev in prekršil volilno svobodo, za kar je dobil deset dni zapora. Slišal sem tudi, da imajo še enega na zatožni klopi, ki pa je znal fabricirati pooblastila. Resničen je pregovor, ki pravi: „Nobeno drevo ne zraste do nebes“, in tudi naši nemčurski „obergenerali“ morajo spoznati, da se njihova slava in moč od dne do dne manjša in da se jih ljudje

vedno manj bojijo. Zgoditi se zna, da se nekega lepega dne raznese glas: Fortšrit na Kostanjah je umrl, in nihče ne žaluje za njim! Bog daj!

Popotnik neduhovnik.

Lipa nad Vrbo. (Občinske volitve.) Občinske volitve v Lipi dne 8. t. m., katere so napravljale nasprotnikom toliko strahu in skrbi, so prišle še za enkrat pod staro, že podirajočo se fortšritlarsko streho, katero so podpirali topot samo še stebri slučajnosti. Nasprotniki so razvili tako strastno agitacijo, da je bilo lahko pričakovati, da bodo spravili na volišče vse, ki še niso popolnoma zavrgli nemščurskih kikelj, čuta verske in gospodarske malomarnosti; kar jih pa z lepim niso vjeli na svoj lim, so jih pa užugali s strahovanjem in pretenjem, kar je pomagalo pri posestnikih oziroma posestnicah, ki nimajo same vprege, da so morale hočeš nočeš pustiti, da so volili za nje voli. To je sicer po novi volilni postavi kaznjivo, pa naša stranka je vedno prizanesljiva. Dalje so se godile pri volitvi take nepostavnosti, da jih bodo morala še oblastva razsojevati. Če pri takih razmerah pri minolih volitvah prava naša gospodarska stranka še ni mogla prodreti, ali naj smo zaraditega malosrčni? Nikakor ne! Dobro četrtino volilcev je ostalo doma, in ti, lahko rečemo, so vsi naši, ker so nasprotniki spravili vse do zadnjega na volišče. Naša stranka se bojuje za resnico in pravico in za gospodarsko blagostanje našega ljudstva; ljudje sicer že spregledujejo, kam vodi tisti gnjili zadolženi „fortšrit“. Naša stranka ne more ničesar izgubiti, ampak le pridobiti in še veliko. Torej prijatelji, glave pokoncu in na novo intenzivnejše delo! Ne pustimo zapeljati in slepiti našega sicer dobrega, a samo še nezavednega ljudstva. Proti sovražniku našega ljudstva le pogumno in samozavestno naprej do gotove zmage! Saj tudi Port-Artur ni padel ob prvem naskoku. Bojujmo se vztrajno in gotovo bomo kmalu z veseljem zaklicali: „Na svoji zemlji svoj gospodar!“

Brnca. (Poročil) se je v nedeljo, 19. t. m., g. Franc Rabič p. d. Krofič z Uršulo Kandut. Ob tej priliki so preskrbeli godbo v cerkvi naši vrli tamburaši, katerih zvest in večleten ud je bil g. Krofič. Novoporočencema voščimo vsjo srečo, mlademu gospodarju pa še posebno, da bi se tudi sedaj ne odtegnil tamburaškemu društvu, da bi i znanprej sodeloval s svojimi tovariši v svesti si, da je slovenske gore list.

Sv. Višarje. Na predvečer slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda plapolal je tudi na vrhu višarske gore mogočen kres. H kresu se je zbralo precej romarjev. Lepe slovenske pesmi so povelicevale prijetni večer. V sredo, dne 8. t. m., pripeljal je poseben vlak blizu 900 romarjev iz Trsta, skoraj samo ude Marijine družbe. Osem duhovnikov spremljalo je vrle romarje. Slavnostni govor je imel preč. g. o. Tomc dr. J. Ko se je pri slovesu iz cerkve krasna zastava Marijine družbe poklonila pred Marijino podobo, slišal se je po vsej cerkvi glasen jok. Občudovali smo globoko pobožnost, vzorno obnašanje in posebno krasno petje tržaških romarjev. Romarski vlak je imel celo uro zamude in sicer zato, ker so ga toliko časa zadržali na postaji v Sp. Trbižu. Takšne razmere so naravnost najostrejše graje vredne in sramotne za državno železnico. Proga je bila prosta, to je dobro vedelo službujoče železniško osebje. Izpraznjenega romarskega vlaka bi se brzovlak v Žabnicah brez najmanjše nevarnosti lahko ognil, ker ima postaja štiri zadostno dolge tire. Splošno se govori, da se je romarski vlak zato toliko časa zadržal v Trbižu, da bi romarji v kolodvorski restavraciji več denarja pustili. To ni prvi slučaj enake vrste v Trbižu. Kaj pa pravi na to c. kr. ravnateljstvo državne železnice?

Velikovec. (Ginljiv pogreb) je gledalo naše mestece zadnji ponedeljek. Umrlo je namreč tukajšnjemu cerkvenemu organistu štiriletno dekletce, edini otrok. Lepa vrsta malih bleoblečeni dekletec in ravnotako oblečene meščanske šolarice so šle v sprevodu. Zelo velika je bila tudi udeležba od strani meščanstva. Ob grobu so meščanske šolarice prav krasno zapele rajni v slovo.

Velikovec. „Malozobati“ meščanski šolarji so se pri zadnji obligatni šolarski spovedi vkljub nadzorstvu dveh učiteljev v cerkvi tako nedostojno obnašali, da sta jih morala oba spovednika — eden celo dvakrat — prav resno miriti. Priponniti pa je treba, da to ne velja za dekleta.

Velikovec. Dolge počitnice bomo imeli letos na ljudskih mestnih šolah. Radi boleznih med otroki ste ti dve šoli zaprti že od dne 13. t. m. Novo šolsko leto pa se začne šele s 1. oktobrom. Otroci nimajo nič proti temu.

Velikovec. Streha na stolpu mestne župnijske cerkve je do polovice dodelana. Došel je že tudi kleparski mojster Straušnik iz Celovca, ki bo pokril streho z bakrom. Ker je tudi leseni

del jako močen, bo vztrajala nova streha, ako ne bo posebne nesreče, brez dvoma par stoletij nad Velikovecem.

Dobrlivas. (Nemškonacionalna omika.) Nemškutarji in „fortšritlih“ Nemci se kaj radi bahajo, da so veleomikani, dočim so Slovenci ne-omikanci. Resnica pa je, da se zadnji gorski pastir na javnih prostorih ne bo tako obnašal kakor naša nemškutarja. Saj nisi nikjer varen, zlasti na naši deželni železnici, da te nemškutar ne nahruli. Zabutanim in bahatim nemškutarjem bo treba povedati, da omika ne obstoji v gosposki ali na polgosposki obleki ali v tem, če kdo nemški kolne ali zmerja črez „bindišarje“. Pred nekaj dnevi je srečal pisec teh vrstic pri Dobrlivasi gospo z dvema hčerkama, ki so se sprehajale, in jih je pozdravil, seveda slovenski. Gospa pa se je začela z otrokoma posmehovati, končno pa je vendar odzdravila, seveda nemški. Takoj nato se pripeljata dva biciklista, ki jih pozdravita tudi lepo podomače. Namesto dostojnega odgovora ste začeli vpiti mladi germanki „heil, heil, gut-heil!“ Dostojno vedenje in pamet v glavi značita pri nas slovenskih kmetih omiko, pri nasprotnikih pa gosposka zunanost in izziivanje. Tako omiko nasprotnikom radi prepuščamo.

Podjuna. (Sleparija.) Po nekaterih krajih v Podjuni hodi od hiše do hiše tujec, ki hoče biti pivovar in ponuja žepne ure z verižicami, češ, da je v veliki zadregi. Mož ni pivovar, ampak židovski trgovec, ki na ta način lažje maže.

Libuče. (Posnemanja vredno.) Kako pogubonosno za naš narod je delovanje nemškega društva „Südmark“, to kaže prav lepo št. IIj pri Mariboru v Slovenskih Goricah. Tam je že letos „Südmarka“ naselila na posestvih, ki jih je kupila od Slovencev, petintrideset protestantov (lutrov) iz Nemčije. In prav ta mesec naseli zopet na nekem slovenskem posestvu dve taki družini, eno s pet, drugo s sedem otroki. Takemu prodiranju nemštva proti „Adriji“ bi se imeli Slovenci z vsoto odločnostjo zoperstaviti. A žalibog nam naša večna nesloga kaj takega ne pripusti. Tu pri nas še za enkrat takega pritiska ni, a vendar se moramo pripraviti nanj. S tem namenom je kupila naša „Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku“ sedaj lepo Hrastovo kmetijo v Sp. Libučah, da se tam ne naseli kak Nemeč. Sedaj jo pa lahko kupi kak Slovenec. Slovenski denarni zavodi in drugi zasebniki, posnemajte to hranilnico in slovenska posest bo ostala v naših rokah.

Pliberk. (Lepa ljubezen.) Tukaj se podraženo pivo sedaj strogo bojkotira. Težko vidiš v kaki gostilni, da bi kdo pil pivo. Ljudje so navdušeni za bojkot. Po vsem mestu so nabiti rdeči (nemški) listki, ki svariijo pred pivopitjem. Tako je prav! Ne dajmo se izkoriščati od pivovarniških milijonarjev. Tako skrbijo bogati pivovarnarji za ljudstvo; kajne gg. Saifric in Nagele?

Iz Podpece. (Dvojna mera?) V gostilni na Rišpergu je vsako nedeljo godba in ples. Na to opozarjamo možiško županstvo in črnske orožnike. Kaj bi bilo, če bi se to godilo v slovenski gostilni?

Vovbre. (III. občni zbor) „kršč.-soc. ljudskega društva“ se je obnesel najizborneje. Po pozdravu g. podpredsednika povzame besedo č. g. Vinko Poljanec, župnik iz Št. Jurija, ki v nad enournem poljudnem in živahnem govoru opiše svoje romanje v Lurd. Poslušalci so govor jako pazljivo poslušali in so bili zelo zadovoljni; želeli bi bilo le, da bi se č. g. Poljanec dal večkrat videti in slišati v Vovbrah. Drugi govornik, mladenič Franc Mauthler iz Rude, govori o delavstvu. Ko še nato nekoliko pojasni gosp. Poljanec delavsko in kmetijsko razmerje in domači župnik, č. g. Ebner, poda račun o delovanju društva, zaključni g. podpredsednik z živahnimi besedami lepo uspeji shod, po katerem so nas zabavali pevci s petjem narodnih pesmi.

Kotlje. (Dar.) Slavni hranilnici in posojilnici v Spodnjem Dravbergu se najiskrenejše zahvaljujemo za lepi dar tridesetih kron, s katerimi nam bo mogoče našo knjižnico malo povečati in tako ljudem podati višje izobrazbe, in jih rešiti nevarnosti, katera preti v narodno-gospodarskem kakor tudi v verskem oziru. — Z odličnim spoštovanjem hvaležni odbor.

Torba za nasprotnike.

„Štajerc“ in „budalo“ — neločljiva brata.

Ko bi hoteli vse laži in neumnosti tega najumazanejšega vseh umazanih listov osvetliti, bi morali izdajati naš list posebej za „Štajerca“. Po njegovem receptu so vsega zla na svetu krivi duhovniki, te „pošasti“ v človeški podobi. Božje poti v Lurd in Marijino Celje, Brezje itd. so seveda samo za to, da „nosijo ljudje denar duhovnikom“. Nam se samo čudno zdi, kaj da niso

potemtakem duhovniki pri teh romarskih cerkvah sami milijonarji? Ne razumemo tudi, kako da so romarske cerkve na pr. v Marijinem Celju, na Brezjah in druge tako lepe, kdo da jih je popravljal in kje da je vzel denar za to, ker po „Štajercu“ roma ves „ofer“ romarjev v „nenasitne“ žepe „črniheljnov“. Ne razumemo tudi, kako morejo romarji romati k oddaljenim romarskim cerkvam na pr. v Lurd čisto zastonj, ker „Štajerčeva“ vsevedna modrost ve povedati, da gre ves denar romarjev le v „farške žepe“. Potemtakem romajo pač zastonj. Čisto zmešani smo že, ker dosedaj še niti tega nismo vedeli, da se duhovniki ničesar tako ne bojijo nego izobrazbe. Res ne vemo, pri čem da smo. Ponavadi izliva „Štajerc“ smrdečo gnojnico vendar samo na tiste duhovnike, ki ljudstvo izobrazujejo, vodijo izobrazovalna, pevska, strokovna društva, ki razširjajo med ljudstvo dobre, izobrazovalne, ne pa kake lažnjive knjige in časopise, ki ljudstva ne izobrazijo in mu resnico ne pojasnijo, ampak ga poneumnijo in poživinjijo kakor „Štajerc“. Kako neverjetno smešno in neumno piše „Štajerc“, naj bo za vzgled samo sledeči „Štajerčev“ dopis:

„Kresovi v Rožni dolini. H kresu (!) je gorelo na gorah Rožne doline veliko plamenov (!). Staro šego (!), katero so že opravljali (! šego opravljati, nam je nekaj čisto novega) naši pradedi davno pred Kristusovom (!) rodstvom (!), da so prižigali ob (!) času kresa sveti (!) ogenj (kdo ga je pred Kristusom posvetil, da je bil svet, bo znano menda samo „modremu“ „Štajercu“) po gorah in dolinah, pač vendar ne more nikdo odstraniti. Čeravno se spenjajo (! menda po prekljah in lestvah) klerikalne duše na vso mero (! — „Štajerc“ menda zna „duše“ s centimetrom meriti), to (!) tisoč in tisoč let (!) modri „Štajerc“, morda že pred začetkom sveta, kaj? staro (!) obhajilo (! „Štajerc“ bo nazadnje zamenjal kresovanje s sv. obhajilom, ker drugega sploh ne poznamo) ne bodo odpravili. Enako (!) pa je, če se prižiga ta ogenj ta ali oni dan, ob (!) času kresa, ob času ko stoji solnce najvišje (!) in ob (!) času dolgih dni so se prižigali ti plameni. (!) (Nam pa ni „enako“, ampak vse eno, ali je kdo izmed „Štajerčevih“ čitateljev to-le strašno modrost razumel ali ne!) In prižigal bode jih Slovan ter German še dalje! (Naj nihče ne izgovori tega stavka, sicer si ob besednem redu „izvine“ jezik). Tudi 4. in 5. julija opomenijo (!) ravno tisto! (Kaj pa?)! God sv. Janeza, slavnega apostelna evangelija (za počt, bi rekel kranjski Janez), katerega je Jezus najbolj ljubil (seveda, treba oči malo po hinavsko zaviti, da zapeljano ljudstvo kje ne izgubi svete vere v „Štajerca“), so postavili pozneje ta čas (oh, že zopet ta modrost! Pri nas ve že vsak otrok, da je god sv. Janeza Evangelista — ne evangelija — 27. decembra, v kresu pa je le god sv. Janeza Krstnika), ker je svetila luč evangelija po celem svetu in pripoveduje že povest (ki si jo je zmisli pa še-le „Štajerc“), da so blisketali (! kakor iskre „Štajerčeve“ modrosti) pri rojstvu tega svetnika vrhovi visokih gor!“

Skoraj toliko napak, kolikor besed, in skoraj toliko izmišljenosti in pogrēškov, kolikor stavkov! Neverjetno! In „Štajerc“ še piše, da hoče ljudstvo „izobraziti“. Zares čudno izobrazovalen list mora biti, ker je svoje pristaše „izobrazil“ v take backe, da takele „cvetke“, ki rastejo na „Štajerčevem“ gnojišču, in njegove, za pametnega človeka že smešne laži, verjamejo in v nje trdneje verujejo nego vsi „klerikalci“ v „sv. Janeza evangelija“. Dovolj teh „Štajerčevih“ cvetk, sicer bi koga omamile, da bi mu postalo slabo.

Prevalje. (Odgovor na „Štajerca“.) „Giftna krota“ je v svoji zadnji številki zopet enkrat izlila svoj strup in gujev nad našimi vrlimi narodnjaki, katere imenuje „črnhove kandidate“. Kmetje-kandidati, zapomnite si to! Dopis kar mrgoli grdih laži. Naše zaupnike dolži dopisnik obrekovanja poštenjakov, v isti sapi pa sam brezsravno obrekuje. Evo dokazov! Kaj je s „pasjo štibro?“ Resnica je, da so nekateri kmetje na dan občinskih volitev enega naših kandidatov, vrlega moža, črtali sami iz glasovnic, češ, da je vpeljal „pasjo štibro“, in volilec, katerega imajo nasprotniki za prvega „klerikalca“, si je zastonj prizadeval, da bi jim ta predsodek izbil iz glave. Da bi pa naši zaupniki pred volitvami agitirali s to vestjo, je podla laž. In bilo bi pač tudi neumno! Čemu pa potem kandidirati moža, če ga ne maramo? Izmišljeno je dalje, da je kaplan Sekol pred kakimi desetimi meseci pri nekem zborovanju delavskega društva Luka Žagarja predstavil kot prihodnjega župana. Pred desetimi meseci se je seve o sedanjih volitvah že veliko govorilo! Škoda, da niste te mesece nategnili na par let! Čuda, da izmed onih, ki so na vsakem delavskem shodu, nihče ne ve kaj o taki izjavi g. kaplana. Dopisnik mora pač imeti posebno dolga ušesa, da

sliši tudi take stvari, o katerih se nikoli ne govori. Navedite nam vsaj enkrat priče, katere so to slišale! Kaj ne da, s tako neresnico je pač „fletno“ agitirati proti nam? Lažnjivo je tudi, da se je g. Žagar že dolgo časa bahal v gostilnah kot „prihodnji župan“. Povejte nam vsaj tiste gostilne in osebe, v pričo katerih se je bahal! Da je nam Slovencev tako „prijazna“ občina nastavila volitve na najneugodnejši dan za kmeta, je in ostane resnica. Kajti vsak trap ve, da se mora kmet na dan pred dvema praznikoma pridno požuriti z delom na travnikih in polju. Vprašamo le še, zakaj da je občinski urad ločil med nami in nasprotniki s tem, da je nam za II. volilni razred dal drugačne glasovnice kakor pa nasprotnikom in je tako še zadnji trenotek pred volitvami zanesel zmešnjavo med kmete? Ali to iz prijaznosti? Da ima g. Žagar za občino več zaslug kakor pa gozdar Gafgo, je gotovo, kajti Žagarjeva zasluga je znižanje vinskega davka za naše delavce. Kaj pa je g. Pernjak hudega storil, da bi bil tudi kriv našega poraza? Da bi se g. župnik potegovali za Žagarja, je zopet „debel“, kakoršne je zmožna edinole „krota“. Č. g. župnik se pač nikoli niso vtikali v agitacijo. „Žal je nam, da smo morali župnika vun vreči“, toži dalje dopisnik. O ti nesramno hinavstvo! Če vam je žal, čemu jih pa potem „vržete vun“. Kdo pa vas je silil? Gotovo le sama ljubezen do vašega dušnega pastirja! Tudi ni res, da je neka „frajla“ očitala klobučarju, „kaj bo zdaj dobil od Nemcev“, ampak rekla je samo: „G. klobučar, kaj ne, sedaj pa ne bote delali več črnih klobukov?“ Toliko resnici na ljubo! Ta popravek lahko vsak čas podpremo s pričami. Isto pa zahtevamo tudi od dopisnika, da s pričami dokaže svoje trditve, drugače je podel lažnik in obrekovalac. (To bodi tudi odgovor „Korošču“ in „Narodu“, ki pobirata laži iz narodnega „Štajerca“. Pripomnimo le še, da prevaljska občina ni bila nikdar prav naša. Op. ured.)

Poglavje za delavce.

Podlujelj. Na zborovanju „Kovinarjev“ sta govorila 19. julija t. l. g. abiturijent Čemer in domači provizor Arnuš. Prvi je govoril o podlagi socialnega gibanja, enakosti, bratstvu in svobodi. Govornik je še mlad, vsekakor pa se vidi, da je dober koren, iz katerega bo še gotovo enkrat nekaj lepega zrastle. To je tudi izrecno podarjal drugi govornik prej, ko je razložil starostno zavarovanje, kakor ga namerava vlada v kratkem predložiti zbornici. Po govorih je bilo še nekaj pritožb od strani delavk zoper nekatere nadzornike. Kar se je sklenilo, ni za javnost, povemo samo to, da bomo znali na vsak način braniti naše ljudi. Še v pozno noč so sedeli udje skupaj in se razveseljevali. Tudi nekaj gostov je bilo. Vsi veseli in zadovoljni kakor bratje, smo se razšli v pozni noči. Piva se je spila ena steklenica.

Društveno gibanje.

Vabilo na redno mesečno zborovanje, katero napravi „Izobrazovalno kmetijsko društvo za Rudo, Št. Peter in okolico“ na god sv. Ane, v nedeljo dne 26. julija 1908, pri Fišerju v Št. Martinu ob 2. uri popoldne. Ob ugodnem vremenu se vrši zborovanje na prostem in se predstavlja tudi igra: „Kmet Herod“, burka v dveh dejanjih. Da se pokrijejo stroški za igro, se bo pobirala vstopnina po 10 vin. Odbor.

Velikovec. Društvo „Lipa“ priredi v nedeljo dne 2. avgusta svoje mesečno zborovanje v „Narodnem domu“ ob poluštirih popoldne. Na sporedu je zanimiv govor o pokristjanjenju Slovencev in igra „Sveta Neža“. Odbor.

Žitaravas. Naše kršč.-socialno izobrazovalno društvo „Trta“ priredi dne 2. avgusta t. l. mesečno zborovanje v gostilni pri Mörtlnu v Žitarivasi. Začetek ob 4. uri popoldne. Na sporedu bo poleg govorov tudi predstava skioptičnih slik. Načelnstvo.

Možica. Katol. slov. izobrazovalno društvo „Peca“ v Možici priredi v nedeljo, dne 2. avgusta, po blagoslovu ob 3. uri popoldne shod po sledečem sporedu: 1. „Vaški skopuh“, uprizorijo fantje. 2. „Sv. Neža“, uprizorijo dekleta. Vrši se v svojih prostorih v župniškem skednju v Možici. Vstopnina je: Sedeži po 40 vin., stojišča po 20 vin. Odbor.

Politične vesti.

Nujni predlog zaradi suše.

Poslanec Grafenauer in tovariši so vložili 16. t. m. v državnem zboru vsled škode, na-

pravljeni po suši, nujni predlog v pomoč prebivalstvu v občinah Pliberk, Dobrlavas, Železna Kapla in Borovlje, ki so že v l. 1907 trpele škodo po podjedih, ki je po uradni ceni znašala v posameznih občinah od 10.000 do čez 30.000 K. Državna pomoč je bila zelo nezadostna; nekaterim občinam se je popustil davek, na nekatere se pa sploh ni oziralo. Poljski pridelki, žito in seno, bodo vsled suše zelo pičli, in tudi na kako otavo ni misliti; da, posledice bodo čutili kmetje še naslednje leto. Zato stavijo poslanci predlog: Visoka zbornica naj sklone: 1. Vlada se pozivlja, da nemudoma da ceniti škodo, ki jo je povzročila suša v občinah političnega okraja Velikovec, zlasti pa v občinah sodnih okrajev Pliberk, Dobrlavas, Železna Kapla in Borovlje; 2. da nakupi krme in jo poceni in v izdatni meri odda oškodovanim posestnikom in 3. da dovoli oškodovanim občinam brezobrestno posojilo, da bo mogoče nakupiti krme.

Nemški kršč. socialci in „nemški šulferajn“.

Krščansko socialno glasilo „Grazer Volksblatt“ odgovarja v številki 327 z dne 19. t. m. z daljšim člankom na izvajanja gosp. dr. Gašparja Schwarz, predsednika katoliške šolske družbe, v „Die christliche Familie“ in zagovarja temu nasproti silno toplo „nemški šulferajn“. Dr. Schwarz na Dunaju piše, da je „šulferajn“ otrok judovskega liberalizma, liberalno društvo, ki škili čez avstrijske meje in da stoji na istem stališču kakor svobodna šola. Vse podpišemo. Vse to zanikuje „G. V.“, napada ostro zaslužnega katoliškega Nemca dr. Schwarz in priporoča na vse pretege „nemški šulferajn“ ter konča: Na vprašanje, ali naj podpiramo „nemški šulferajn“, odgovarjamo odločno z „da!“ Temu nasproti podarjamo: „Nemški šulferajn“ ustanavlja po cellem slovenskem Koroškem za slovenske otroke nemške šole in povsod agresivno nastopa. Učiteljstvo, ki živi med Slovenci in deluje proti njim v korist nemškoliberalne stranke, podpira z denarjem. Naj navede „G. V.“ le eno šulferajnsko šolo na Koroškem, ki brani le Nemce in ni postavljena zoper Slovence. „Šulferajn“ je pri nas poosobljena krivica zoper Slovence, in list, ki se drzne zagovarjati take poganske krivice, se je sam obsodil in ga ni smatrati več krščansko-socialnim. Proti izjavi „Grazer Volksblatt“ nimaamo nič; smo vsaj na jasnem, da se je treba takih nemških nekrščanskih „krščanskih socialcev“ v politiki tako ogibati kakor liberalcev. „Grazer Volksblatt“ si blagovoli zapomniti: „Kdor se med otrobe meša, ga svinje požro.“

Cerkvene vesti.

Kot kaplani so nastavljeni č. g. novomašniki: Albert Blasi v Šmartnu pri Beljaku, Anton Kohlmaier v Bergu, Rudolf Messinger v St. Janžu na Mostiču, Josip Rudl v Svečah, Franc Seirer v Beljaku, Anton Štritof v Prevaljah.

Kot provizorji so nastavljeni č. g. Andr. Pirker, kaplan v Bergu, kot provizor v Waisachu; Franc Vuk, kaplan v Železni Kapli, kot provizor v Blačah; Rok Tojnk, kaplan v Svečah, kot provizor na Obirskem.

Prestavljen je č. g. Val. Wank, provizor v Waisachu, kot mestni kaplan v Milštat, č. g. Tom. Ulbing, kaplan v Prevaljah, v Železno Kaplo, in č. g. Avgust Ogertschnig, mestni kaplan v Beljaku, kot katehet in tajnik Pijevega društva v Celovcu.

Kaj je novega po svetu.

„Slovenski Narod“ in „Korošec“ — za „Štajercem“.

Na čuden način se pobratijo včasih v napadih „Narod“, „Korošec“ in nemškutarški „Štajerc“. Najbolj pošten je še „Narod“, ki hoče stvarno polemizirati, pa ne pozna naših razmer. „Korošec“ in „Štajerc“ pa sta lista demagogov — seveda vsak po svoje. Da koroški Slovenci trpimo škodo, tega niso krivi Nemci, ki imajo v Avstriji, zlasti pa na Koroškem, vso moč v rokah, ampak po „Koroševih“ in „Narodovih“ izvajanjih je vsega tega vzrok Grafenauer, ki v teku enega leta se ni pohrustal vseh ministrov, vseh nemškonacionalnih pošasti v uradih in občinah. Če izgubimo kako občino, je pa krivo seveda vsega politično društvo, kakor da bi to kar mignilo, in bi se vsa nemškutarija poskrila v mišje luknje! V Slov. Plajberku smo 15. t. m. pri občinskih volitvah propadli. Naši so napredovali v 3. raz. od zadnjič za 9 glasov, 2. razred je naš, pa ker je bil pritisk gozdarjev na ubožnejše ljudi silovit, je naša stranka v 3. razredu propadla za štiri glasove. Vzrok je seveda politično društvo. „Narod“ se je celo osmešil, ker Grafenauerjevega govora niti razumel ni, češ, da je ta „sprožil gorostasno ne-

umni predlog, naj bo ministrom dovoljeno pristostvovati sejam državnega zbora in njegovih odsekov“. Neverjetno, da dnevnik ne razume tako fine ironizacije Grafenauerjeve! Menimo, da taka blamaža ni mogla zrasti v „Narodovem“ uredništvu, ampak v „Koroševih“ pisarni. „Korošec“ se tudi silno jezi nad izobraževalnimi društvi, češ, da so čisto za nič! Otročja politika!

V tiskarni Družbe sv. Mohorja v Celovcu je dobiti nedavno izišlo zanimivo in poučno knjigo:

Dr. Kušej,

Joseph II. und die äussere Kirchenverfassung Innerösterreichs.

XVIII in 358 strani 8°. — S tremi kartami. Cena broširanemu iztisu 16 kron, elegantno vezanemu 18 kron, po pošti 60 vin. več.

Prečastito krško knezoškofijstvo priporoča častitim župnijskim uradom nabavo te znanstvene knjige v zadnji številki svojega cerkvenega lista „Kirchliches Verordnungsblatt“ in dovoljuje, da se jo sme naročiti na cerkven račun.

Naj torej ta knjiga ne manjka v nobeni župnijski knjižnici.

Za otroke in odrasle.

Prve avtoritete, domače in tuje, priporočajo otročjo moko „Kufeke“ kot najboljšo hrano zoper bruhanje, drisko in črevesne katarje.

„Der Säugling“, jako poučna knjiga, dobti je brezplačno v prodajalnah ali pa pri Kufeke, Dunaj III.

Tržne cene v Celovcu

16. julija 1908 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)			
	od	do	K	v		
Pšenica	—	—	—	—		
Rž	20	20	66	12		
Ječmen	—	—	—	—		
Ajda	20	20	94	10		
Oves	17	64	18	50		
Proso	—	—	—	—		
Pšeno	—	29	84	18		
Turščica	—	—	—	—		
Repica (krompir)	—	—	—	—		
Seno, sladko	7	—	7	60		
„ kislno	5	—	6	40		
Slama	5	—	5	60		
<hr/>						
Mleko, 1 liter	—	22	—	24		
Smetana, 1 „	—	60	1	20		
Maslo (goveje)	2	40	2	80		
Surovo maslo (putar), 1 „	2	40	3	20		
Slanina (špoh), povoj., 1 „	1	90	2	—		
„ „ surova, 1 „	1	60	1	70		
Svinjska mast	1	70	1	80		
Jajca, 1 par	—	12	—	14		
Piščeta, 1 „	2	40	2	80		
Kopuni, 1 „	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	20	3	40		
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	3	—		
<hr/>						
Živina	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od	do	od	do		
v k r o n a h						
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	—	68	148	2	2
„ za vožnjo	266	450	—	—	16	4
Junci	—	270	—	—	3	1
Krave	172	404	66	—	78	26
Telice	180	220	—	—	4	2
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	16	38	—	—	262	184
Ovce	—	—	—	—	—	—

Podpirajte Ciril-Methodovo družbo.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

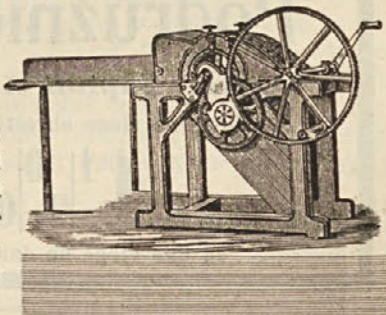
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlegasse števil. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejša mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki vodovodi, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobo na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Loterijske številke 18. julija 1908:

Trst 34 22 7 82 36
Linc 11 82 15 78 24

NESTLÉ-jeva

moka za otroke

Priznana redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Dečka, kateri je dovršil ljudsko šolo z dobrim uspehom in je lepega vedenja, sprejme za

učenca

v trgovino z mešanim blagom Vitus Mory, trgovec v Šmihelu nad Pliberkom, Spod. Koroško.

Lepa, enonadstropna hiša

s tik stoječim mlinom, lepim velikim hlevom, 16 orali zemljišča, v bližini železnice v Rožu (na Koroškem), je na prodaj za 31.000 K. Natančnejša pojasnila daje g. Walter Hölzl v Beljaku, Glavni trg 24. Prekupci so izključeni!

SANATOGEN

neogibno potrebno krepilno in osvetojujoče sredstvo za vse, ki se čutijo utrujene in revne, kakor sploh

za nervozne in slabe.

Presojen imenitno od več nego 7600 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Brošura zastoj in franko od Bauer-ja & dr., Berlin SW. 48. Glavni zastopnik C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 1.

Hiša z gostilniško koncesijo p. d. pri Štokl-nu v Globasnici se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove

Julijana Uranšek, posestnica in gostilničarka v Globasnici pri Dobrlivasi, Spodnje Koroško.

Na prodaj je lepo posestvo

v Šmihelu pri Pliberku, pripravno za vsako obrt. Cena po dogovoru. Več pove Karol Lajtgeb, gostilničar št. 3., v Možici pri Prevaljah.

Učenca v prodajalno z mešanim blagom sprejme takoj Luka Ažman, trgovec v Šmihelu nad Pliberkom, Spodnje Koroško.

Sprejmeta se dva pridna in izurjena žagarja za parno žago v Račji vesi pri Celovcu.

Več pove oskrbništvu parne žage v Račji vesi (Ratzendorf), pošta Gospa Sveta pri Celovcu.

Tiskarna družbe sv. Mohorja se vlnudno priporoča za natiskovanje vizitnic pismenih zavitev itd. po najnižjih cenah.

Schicht-ovo

milo
je
najboljše.

Kako ohranimo perilo in obleko kakor novo?

Z umivanjem s

Schicht-ovim milom.

Schicht-ovo milo

je **zajamčeno** popolnoma čisto in brez škodljivih primeskov.

Pristno le z imenom **Schicht** v stiskanih kosih, brez ovoja ali v kartonih.

Kupujte narodni kolek!

Proda se majhno posestvo
v Vanceljni vasi pri Velikovem. Zemljišče meri 3 orale (johe), stavba je lesena, žito in mrtev inventar se tudi proda. Cena je 1600 K. Najboljše se poizve pri posestniku Karolu Razborsnik-u p. d. Žnidarju v Vanceljni vasi, pošta Velikovec.

Malo posestvo

ob Vrbskem jezeru na Koroškem se takoj proda. Ponudbe sprejme upraviništvo „Mira“.

Kovačnica pri p. d. Šercarju št. 23 v Šmihelu nad Piberkom, ki leži ob deželni cesti, se odda takoj v najem. Več pove Marko Pleštvnik p. d. Šercar v Šmihelu nad Piberkom, Spodnje Koroško.

Hiša z gostino

v Dvorcah, ob cesti med Vetrinjem in Hodišam, se zaradi družinskih razmer takoj proda. Več pove Blaž Eichholtzer p. d. Bachelwirt, gostilničar v Dvorcah, pošta Hodiše na Koroškem.

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska tovarna orožja

Peter Wernig,

c. in kr. dvorni založnik v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

PETER MERLIN v Celovcu

Kosarjske ulice št. 4 „Pri zlati krogli“ Fröhlichove ulice št. 9.

prilporeda kot sloveča od leta 1832 obstoječa

trgovina s špacerijskim, kolonialnim in materialnim blagom in deželnimi pridelki svojo bogato sortirano zalogo z izvrstno kakovostjo in z najtočnejšo postrežbo. — Prečaslimi župnijskim uradom priporoča patentirano olje za večno luč, posebno fino kadilo, francosko patentirano stenj itd.

Največja trgovina te stroke:

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, zmerom najnovejše.

Največja zaloga tudi za prodajanje **na debelo** za trgovce še vedno po starih cenah, četudi se je blago podražilo. Za ženine in neveste zmerom najnovejše blago. Cene brez konkurence.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine, Celovec, vogel Kramerjeve ulice in Novi trg.

Carl de Roja, Beljak

Podružnica v Celovcu.

Trgovina s steklom, porcelanom, kamenino, kuhinjsko opravo, svetilkami, cunjami in surovinami.

Zastopnik tovarne za kalcium-karbid v Šibeniku.

Brzjavni naslov: Roja, Beljak.

Telefon: Beljak 32. — Celovec 128.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročno obrat.

Hidravlične stiskalnice

za velik pritisek in velike učinke.

Mlini za sadje in grozdje. Obralniki.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnice in rezalnike. Samodelujoče patentovane prenosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Siphonia“. Pluge za vinograde. Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne poljedelskih strojev, železolariarne in parne kovanice

Dunaj, II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 600 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ilustrirani ceniki nastoj in franko. — Zastopniki in prekučpi se iščejo.

Mizarskega učenca

iz boljše hiše sprejme takoj

Peter Kancijan,

mizarski mojster

v Celovcu, St. Veiterstrasse, št. 8.

Za poletje se oddajo

v najem tri sobe in čumnata

pri g. Matiji Prosekarju v Kotmarivasi.

Služba mežnarja in organista

se odda takoj v Grebinju pri Velikovem. Prosilci, ki so to službo že imeli ali bili že enkrat odklonjeni, se ne sprejmejo. Pogodbe se zvejo pri župnem uradu v Grebinju.

Proda se

na novo pozidana kočja (kajža);

sveta je 3 johe (setve in travniščine) in en oral stoječega lesa. Več pove posestnik Verine v Malih Dječkah, pošta Ruda.

Nobenega mrčesa ni več Fichtenin.

umori hitro in gotovo stenice, ščurke, miši, mravlje, prašičke itd., ugonablja psom bolhe, uničuje gosenice, listne in krvne uši, bolhače itd. v sadonosnikih in vrtilih.

Najboljše branilo za domače živali proti komarjem, muham in obadam.

Popolen uspeh! Zajamčeno brez strupa!

Zaloga v Celovcu: Pri Antonu Kober, drogerija pri „Rdečem križu“; Alojziju Schaffer, drogerija pri „Črnem psu“; Francu Murko, Amandu Prosen, Rozini Valesi.

Zaloga v Beljaku: Pri Janezu Bachlechner; Francu Martinek, Francu Michel, A. Morocutti, M. Pippan, Preslauer & Brugger, V. Pufitsch, P. Weiss.

Zalogi v Trgu: Pri M. Gasperiču, Jožefu Klaus.

Zaloga v Št. Vidu ob Glini pri Janezu Knaus.

Edino pristen je le

Thierry-jev balsam

z zeleno varstveno znamko **redovnica**. Najmanjša pošiljatev 12 $\frac{1}{2}$ ali 6 $\frac{1}{2}$ nica za potovanje K 5.— Zavoj brezplačen.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo.

Najmanjša pošiljatev 2 lončka K 3.00.— Zavoj brezplačen. Obe domači sredstvi sta povsod znani kot najboljši zoper tise in v zelodcu, gorečico, krče, kašelj, zasizenje, vnetja, ranitve, rane itd.

Naročila ali denarne pošiljatev se naj naslavljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogoški Slatini.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 $\frac{1}{2}$ 0/0

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubam.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turske srečke. Sest žrebanj na leto. Glavni dobitok 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitok K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.